

Mikkelin kaupungin talousarvio 2022

*Kaupunginjohtajan
talousarvioesityksen pääkohdat*

Tiedotustilaisuus 1.11.2021

Talousnäköymän keskeiset huomiot

- Mikkelin tulojen ja menojen välillä on jo useamman vuoden ajan vallinnut epäsuhta – talous oli epätasapainossa jo ennen koronaa. Merkittävimmät muuttujat yhtälössä ovat sote-menojen voimakas nousu ja veropohjan huono kasvu.
 - Kumulatiivista alijäämää on kasvattanut myös vuoden 2019 tilinpäätökseen kirjattu liikelaitos Otavian valtionosuuksien takaisinperintä, jonka muutoksenhakuprosessi on vielä kesken. Kirjaus on alkuperäisen summan mukainen (15,6 m€), ja on tarvittaessa korjattavissa vasta muutoksenhakuprosessin tultua päätökseen.
 - Heikon tuloslaskelman vuosikate jää liian alhaiseksi myös nettoinvestointeihin ja poistoihin nähden.
- Korona vaikuttaa talouteen myös vuonna 2022 – epävarmuustekijöitä on varsinkin sote-kulujen (mm. hoitovelka, pandemian torjunnan keinot jatkossa) ja verotulojen kehittymisen suhteen.
- Sote-uudistus sumentaa kaikkien kuntien talousnäköymän v. 2023 eteenpäin. Yli 200 miljoonan euron edestä menoja ja tuloja siirtyy Mikkeliltä järjestämistä vastuu mukana hyvinvointialueelle.
 - Rahoitusmalli luo intressiristiriidan kuntien ja hyvinvointialueiden välille. Riskinä on Mikkelin valtionosuuksien jääminen hyvin alhaiselle tasolle, jos sote-kulut kasvavat liian voimakkaasti; kaupungin hoidettavaksi jäävien tehtävien rahoitus pohja pienenee entisestään. Lopulliset laskelmat vasta v. 2022.
- Essoten laskutusosuus budjetissa 226,7 m€, jossa 5,5 % kasvu TA2021 lukuun verrattuna.
 - Tärkeää: Essoten on onnistuttava sopeuttamaan mahd. palkkaharmonisoinnin vaikutukset muusta toiminnastaan, kuten kaupunginhallituksen 18.10.2021 lausunnossa edellytetään.

Sopeutustoimenpiteet ja alijäämä

- Kaupunginjohtajan talousarvioesitys sisältää **kaupunkirakenneselvityksen, palvelusuunnitelman ja Tatu-ohjelman toimenpiteet sekä syksyn 2021 aikana esitetyt uudet lisäsäästötoimenpiteet seuraavin poikkeuksin:**
 - Yt-neuvotteluissa pyritään etsimään vaihtoehtoja orkesterin lakkauttamiselle 640 teur säästötavoitteen saavuttamiseksi vuonna 2023.
 - Lentokentän palveluiden lopettamisella tavoiteltu säästö haetaan v. 2022 lisäsäästöllä teknisen toimen asiantuntijapalvelujen ostobudjetista. Lisäksi yt-neuvotteluissa tavoitellaan lentokentän toiminnasta muita henkilöstöön liittyviä säästöjä.
 - Itäisen alueen koulu- ja päiväkotiratkaisu viedään kokonaisuutena valtuuston päätettäväksi helmikuun 2022 loppuun mennessä.
- Tavoiteorganisaation päivityksellä haetaan tehostusta henkilöstöressurssien käyttöön. Nykytilanteeseen verrattuna tavoitellaan 70 htv:n vähentämistä 2022-2024 välisenä aikana ja lisäksi 65 htv:n säästöä 2025-2026 välisenä aikana, yhteensä 135 htv.
 - V. 2022-2024 tavoite sisältää em. säästöohjelmien vielä toteutumattomat vaikutukset henkilöstömäärään.
- V. 2020 tilinpäätöksessä on taseessa alijäämää 32,7 milj. euroa. Viimeisin ennuste v. 2021 alijäämästä on 6 milj. euroa. Talousarvioesitys on 7 milj. euroa alijäämäinen. Arvio alijäämästä vuoden 2022 tilinpäätöksessä on 45,7 milj. euroa.
 - Ns. kriisikuntamenettelyn välttämiseksi alijäämät on katettava v. 2023 loppuun mennessä. Kattaminen ei onnistu ilman taseomaisuusjärjestelyjä – energiaratkaisu valmistelussa.
 - Alijäämän korjaamiseksi myös rakenteellinen tulojen ja menojen epäsuhta saatava korjattua, jotta käyttötalous saadaan terveelle pohjalle.

Kehitystä tapahtuu tiukasta menokurista huolimatta!

- Toimintaa ohjaamaan valmistuu uusi valtuustostrategia
- Uuden Eteläisen aluekoulun rakentaminen alkaa
- Tärkeä maamerkki Naisvuoren näkötorni kunnostetaan
- Unelmien kulttuurivuosi 2022
- Palveluprosesseja kehitetään asiakasystävällisemmiksi erityisesti maankäytössä ja rakennusvalvonnassa
- Historialliseen sote-uudistukseen valmistaudutaan yhdessä sote-kuntayhtymien, Etelä-Savon pelastuslaitoksen ja Vate:n kanssa
- Strategisten kehittämisalustojen toimenpiteitä edistetään – konkreettinen työ Satamalahden kehittämiseksi käynnistyy

*Tuloslaskelma,
rahoituslaskelma,
merkittävimmät investoinnit*

Tuloslaskelma 2022

(tuhansina euroina, sisältää sisäiset erät)

Toimintatuotot (sis. valm. omaan käyttöön)	114 772
Toimintakulut	469 870
Toimintakate	- 355 098
Verotulot	235 839
Valtionosuudet	133 204
Rahoitustulot, netto	2 350
Vuosikate	16 295
Poistot	23 500
Tulos	- 7 205
Poistoero ja varaukset	160
Tilikauden yli-/alijäämä	- 7 045

Verot

- Talousarvio on laadittu vuoden 2021 veroprosenttien mukaisena. **Veroihin ei esitetä korotuksia vuodelle 2022.**
- Tuloveroprosentti 22,00 %
- Kiinteistöverot
 - Yleinen 1,37 %
 - Vakituinen asuinrakennus 0,62 %
 - Muu kuin vakituinen asuinrakennus 1,50 %
 - Voimalaitosrakennus 3,10 %
 - Rakentamaton rakennuspaikka 4,00 %
 - Yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentti 0,00 %
- Sote-uudistus tekee tästä veroprosenttipäätöksestä poikkeuksellisen: vuoden 2023 tuloveroprosentiksi on määrättävä v. 2022 veroprosentti vähennettynä v. 2022 aikana tarkentuvalla prosenttiluvulla, joka on kaikille kunnille sama.
 - Tämänhetkisten laskelmien mukaan valtiolle siirtyvä osuus tuloverosta on 12,39 %-yksikköä, jolloin Mikkelin v. 2023 veroprosentti olisi 9,61 %. Lakiin alustavana kirjattu leikkausluku on 13,26 %-yks.
 - Lopullinen leikkausprosentti vahvistetaan vuonna 2022, kun VM laatii siirtolaskelmat TP2021 ja TA2022 tietojen perusteella.

Rahoituslaskelma, tuhansina euroina

Toiminnan rahavirta (vuosikate + korjauserät)	14 695
Investointien rahavirta (nettoinvestoinnit)	-30 532
Toiminnan ja investointien rahavirta	-15 837
Rahoituksen rahavirta	15 900
Rahavarojen muutos	63

- Uusia pitkäaikaisia lainoja nostetaan tilikaudella 60 milj. euroa, pitkäaikaisten lainojen lyhennyksiä maksetaan 37 milj. euroa.
- Lainamääräarvio v. 2022 lopussa on 329 milj. euroa eli 6 252 e/asukas
 - V. 2021 lainamääräennuste talouden seurantaraportilla 7/2021 n. 307 milj. euroa eli 5 835 e/asukas.
 - TP2020 lainamäärä 279 milj. euroa eli 5 297 e/asukas

Keskeisimmät talousarviovuoden investoinnit (v. 2022 osuus)

- Eteläinen aluekoulu (13,0 milj. euroa)
- Naisvuoren näkötornin kunnostus (1,65 milj. euroa)
- Ihastjärven entisen koulurakennuksen siirtäminen Ristiinaan päiväkodiksi (1,5 milj. euroa)
- Strategisten kehittämisalustojen kykyä tuottaa elinvoimaa edistetään. Erityisesti Satamalahden kehityspolku. (1,1 milj. euroa)
- Rakennusvalvonnan arkiston digitalisointi ja paikkatietoalustan uudistaminen maankäytön- ja rakennusvalvonnan prosessien nopeuttamiseksi (0,9 milj. euroa)
- Hulevesiohjelman kohteisiin (mm. Urpola) investoidaan (0,5 milj. euroa)
- Kiinteistöjen myynnille investointiohjelmassa asetetun tavoitteen (2 milj. euroa) saavuttaminen edellyttää erityisesti kerrostalotonttimyynnin onnistumista.

Päätöksentekoaikataulu

Aihe	Toimielin ja päivämäärä
Veroprosentit vuodelle 2022	1.11.2021 kaupunginhallitus 8.11.2021 kaupunginvaltuusto
Talousarvio 2022	29.11.2021 kaupunginhallitus (budjettikirjan julkaisu esityslistan yhteydessä) 30.11.2021 kaupunginhallitus 7.12.2021 kaupunginhallitus 13.12.2021 kaupunginvaltuusto

Lisätiedot

Kaupunginjohtaja Timo Halonen

timo.halonen@mikkeli.fi

p. 040 557 8077

www.mikkeli.fi

